

Облікова картка дисертації (ОКД)

Шифр спецради: ДФ 35.051.088

Відкрита

Вид дисертації: 08

Державний обліковий номер: 0823U100052

Дата реєстрації: 03-02-2023

1. Відомості про здобувача

ПІБ (укр.): Тарасенко Христина Юріївна

ПІБ (англ.): Tarasenko Khrystyna Yuriiivna

Шифр спеціальності, за якою відбувся захист: 081

Дата захисту: 31-01-2023

На здобуття наукового ступеня: Доктор філософії (д.філ)

Спеціальність за освітою: Правознавство

2. Відомості про установу, організацію, у вченій раді якої відбувся захист

Назва організації: Львівський національний університет імені Івана Франка

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Код ЄДРПОУ: 02070987

Адреса: вул. Університетська, буд. 1, м. Львів, Львівська обл., 79000, Україна

Телефон: 380322616048

E-mail: zag_kan@lnu.edu.ua

WWW: <http://www.lnu.edu.ua>

3. Відомості про організацію, де виконувалася (готувалася) дисертація

Назва організації: Львівський національний університет імені Івана Франка

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Код ЄДРПОУ: 02070987

Адреса: вул. Університетська, буд. 1, м. Львів, Львівська обл., 79000, Україна

Телефон: 380322616048

E-mail: zag_kan@lnu.edu.ua

WWW: <http://www.lnu.edu.ua>

4. Відомості про організацію, де працює здобувач

Назва організації: Адвокатське об'єднання «Тарасенко, Скочипець і партнери»

Підпорядкованість:

Код ЄДРПОУ: 42294739

Адреса: вул. Княгині Ольги, 5В, офіс 403, м. Львів, Львівська обл., 79026, Україна

Телефон: 380974865593

E-mail: tsplviv@gmail.com

WWW: <http://tspartners.lviv.ua/>

5. Наукові керівники та консультанти

Наукові керівники

Яворська Олександра Степанівна (д. ю. н., професор, 12.00.03)

6. Офіційні опоненти та рецензенти

Офіційні опоненти

Штефан Анна Сергіївна (д. ю. н., с.д., 12.00.03)

Еннан Руслан Євгенович (к. ю. н., доц., 12.00.03)

Рецензенти

Косович Віталій Мирославович (д. ю. н., професор, 12.00.01)

Кметик-Подубінська Христина Ігорівна (к. ю. н., доц., 12.00.02)

7. Підсумки дослідження та кількісні показники

Підсумки дослідження: 22 - Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Кількість сторінок: 243

Кількість додатків: 1

Ілюстрації:

Таблиці:

Схеми:

Використані першоджерела: 185

Кількість публікацій: 11

Кількість патентів:

Впровадження результатів роботи:

Мова документа: Українська

Зв'язок з науковими темами: № 0116U001651, 0119U002408, 0122U200301.

8. Індекс УДК тематичних рубрик НТІ

Індекс УДК: 347.77, 347.787

Тематичні рубрики: 10.27.58

9. Тема та реферат дисертації

Тема (укр.)

Охорона прав інтелектуальної власності у сфері будівництва

Тема (англ.)

Protection of intellectual property rights in the field of construction

Реферат (укр.)

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що у світлі нових викликів сучасності та потреб українського суспільства у відбудові житлових кварталів, адміністративних будівель інших об'єктів інфраструктури, які були знищені чи пошкоджені внаслідок воєнних дій, розпочатих російським агресором, сфера будівництва набуде якісно та кілько нових обертів. В процесі будівельної діяльності створюються найрізноманітніші результати інтелектуальної (творчої) діяльності: проектна документація, програмне забезпечення проектування будівництва (окремих його етапів), дизайнерське оформлення інтер'єру, екстер'єру, ландшафтний дизайн, система розумного будинку тощо. Відсутність належного правового регулювання, колізії між правовими нормами, а відтак, зумовлена ними неоднакова судова практика у вирішенні спорів щодо захисту прав суб'єктів інтелектуальної власності у сфері будівництва, безпосередньо вказують на необхідність пошуку шляхів вирішення існуючих проблем та актуальність обраної теми. Авторка пропонує розмежовувати загальносоціальні та галузеві межі реалізації права на свободу творчості, дає визначення цих понять. Авторка також розмежовує поняття «результати інтелектуальної діяльності у сфері будівництва», «об'єкти інтелектуальної власності у сфері будівництва», окреслює співвідношення понять «об'єкт будівництва» та «об'єкт архітектури». Окрім цього, авторка доводить необхідність наскрізного застосування в Законі України «Про архітектурну діяльність» уніфікованого поняття «твір архітектури» в контексті правового регулювання авторських прав. Дисертантка аргументує, що припинення дії кваліфікаційного сертифікату є підставою для обмеження в реалізації спеціальних прав (права на внесення змін до проекту, права на участь в його подальшій реалізації та ін.). У той же час, припинення дії кваліфікаційного сертифікату не позбавляє архітектора (інженера) його класичних особистих немайнових та майнових авторських прав. Дисертанткою зроблено висновок, що у разі залучення архітектором до створення проектної документації інших фахівців – архітекторів (інженерів), то може виникнути співавторство на створені ними об'єкти авторського права, у разі, якщо залучені особи внесуть власний творчий внесок у створювану проектну документацію. Якщо над розробленням проектної документації працює колектив авторів, з яких не всі мають статус архітекторів, але вони брали участь у створенні архітектурного рішення, такі особи не набуватимуть спеціальних прав, передбачених Законом України «Про архітектурну діяльність», але набуватимуть класичних майнових та особистих немайнових авторських прав як співавтори твору архітектури. У роботі авторкою встановлено необхідність законодавчого закріплення визначення комерційного використання твору, а відтак – доповнення ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права» відповідною нормою. Також авторка пропонує механізм співвідношення прав власника об'єкта архітектури та прав автора твору архітектури, який втілений в такому об'єкті у разі вирішення питання щодо внесення змін до такого об'єкта, його реконструкції чи реставрації. Авторка обґрунтовує необхідність внесення змін до ч. 4 ст. 29 Закону України «Про архітектурну діяльність», зважаючи на той факт, що група проєктантів може складатись не лише із осіб, які мають статус архітектора чи інженера із відповідним кваліфікаційним сертифікатом, для забезпечення можливості цих осіб набути на рівні із архітектором авторських прав. Дисертантка доводить, що правова охорона екстер'єру та інтер'єру об'єкту будівництва може здійснюватись в рамках таких інститутів інтелектуальної власності, як: авторське право (як охорона твору архітектури: самого об'єкту чи проектної документації); патентне право (як корисної моделі, промислового зразка); засоби індивідуалізації учасників господарських відносин (як торговельної марки). Авторка встановила на основі аналізу чинного законодавства, наукових та доктринальних підходів, що правовий режим проектної документації як твору архітектури поширюється на креслення, малюнки, схеми, ескізи у разі, якщо вони відповідають вимогам, встановленим державними будівельними нормами і правилами та створені відповідним суб'єктом (під його керівництвом) – архітектором (інженером, що має кваліфікаційний сертифікат). В іншому разі – вони підлягають авторсько-правовій охороні як твори образотворчого мистецтва: «малюнки, креслення і схеми, що стосуються архітектури», а відтак – їх створення не може бути підставою для виникнення у автора додаткових прав, передбачених Законом України «Про архітектурну діяльність».

Реферат (англ.)

The actuality of the research topic is predetermined by the fact that in the light of new challenges of modernity and the needs of Ukrainian society in the reconstruction of residential quarters, administrative buildings and other infrastructure objects that were destroyed or damaged as a result of military actions initiated by the Russian federation, the field of construction is to acquire qualitative and several new spins. In the process of construction activities, the most diverse results of intellectual (creative) activity are produced: project documentation, construction design software (individual stages), interior and exterior design, landscape design, smart home system, etc. The lack of proper legal regulation, collisions between legal norms, as well as, therefore, the uneven judicial practice in resolving disputes regarding the protection of the rights of intellectual property

subjects in the field of construction, indicate the need to find ways to solve arising problems and the relevance of the chosen issue. The author proposes to distinguish the general and provincial social limits of the realization of the right to freedom of creativity, defines these concepts. The author also distinguishes between the concepts of "results of intellectual activity in the field of construction", "objects of intellectual property in the field of construction", outlines the relationship between the concepts "object of construction" and "object of architecture". In addition, the author proves the need for the uniform application of the unified concept of "work of architecture" in the context of the legal regulation of copyright in the Law of Ukraine "On Architectural Activity". Author argues that the termination of the validity of the qualification certificate is a basis for limiting of special rights performing (the right to make changes to the project, the right to participate in its further implementation, etc.). At the same time, termination of the qualification certificate does not deprive the architect (engineer) of his classic personal non-property and property copyrights. The author concludes that if the architect involves other specialists - architects (engineers) in the creation of project documentation, co-authorship of the copyright objects created by them may arise, if the involved persons make their own creative contribution to the project documentation being created. If a team of authors working on the development of project documentation consists of persons, not all of whom have the status of architects, but take part in the creation of an architectural concept, such persons will not acquire special rights provided for by the Law of Ukraine "On Architectural Activity", but will acquire classic property and personal non-property copyrights as co-authors of a work of architecture. In the thesis, the necessity of legal consolidation of the definition of commercial use of the work is established. Thus, the author consider art.1 of the Law of Ukraine "On Copyright and Related Rights" to be supplemented by a corresponding norm. The author also proposes the mechanism of correlation of the rights of the owner of the architectural object and the rights of the author of the work of architecture, which is embodied in such an object, in the case of resolving the issue of making changes to such an object, its reconstruction or restoration. The author justifies the need to amend Part 4 of Art. 29 of the Law of Ukraine "On Architectural Activity", taking into account the fact that a group of designers can consist not only of persons who have the status of an architect or engineer with the appropriate qualification certificate, to ensure the possibility of these persons to obtain copyright on the same as well as an architect. The author proves that the legal protection of the exterior and interior of a construction object can be carried out within the framework of such intellectual property institutions as: copyright (as the protection of a work of architecture: the object itself or project documentation); patent law (as a utility model, industrial design); means of individualization of participants in economic relations (as a trademark). Author proves, basing on the analysis of current legislation, scientific and doctrinal approaches, that the legal regime of design documentation as a work of architecture extends to drawings, schemes, sketches if they meet the requirements established by state construction norms and rules and are created by the relevant subject - an architect (engineer with a qualification certificate). Otherwise, they are subject to copyright protection as works of fine art: "drawings and schemes relating to architecture", and therefore their creation cannot be the basis for the author to have additional rights envisaged in the Law of Ukraine "On Architectural Activity".

Голова спеціалізованої вченої ради: Бойко Ігор Йосипович (д.ю.н., професор, 12.00.01)

Головуючий на засіданні: Бойко Ігор Йосипович (д. ю. н., професор, 12.00.01)

Підпис

М.П.

Відповідальний за подання документів: Жак О.В. (Тел.: 380636075982)

Підпис

**Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ**

Юрченко Т.А.